

Vlastiveda – geo časť I. polrok

Meno:

POZNÁMKA: V krúžkovacích otázkach môže byť správnych aj viac možností. Po vyplnení využij ako pomôcku na opakovanie:)

- 1) **Pohorie Tatry** je naším:
a) najnižším pohorím b) najvyšším pohorím
- 2) **Tatry** rozdeľujeme na: a
- 3) **Východné Tatry** rozdeľujeme na: a
- 4) **Najvyšší vrch** Slovenska je
a) Lomnický štít b) Kriváň c) Gerlachovský štít
- 5) A **nachádza sa** v:
a) Západných Tatrách b) Vysokých Tatrách c) Belianskych Tatrách
- 6) Čo je to **pleso**?
.....
- 7) Ktoré **pleso** je u nás **najväčšie** (dokonca je i najhlbšie)?
- 8) Aké **plesá** ešte **poznáš**?
- 9) **Skokanský areál** (skoky na lyžiach) je **vybudovaný**:
a) na Štrbskom plese b) na Skalnatom plese c) v Tatranskej Lomnici
- 10) Čo vieš o **Belianskej jaskyni**?
- 11) Aký **národný park** sa nachádza na území **Tatier**?
- 12) Tento **národný park** je na Slovensku:
a) najmladší b) najstarší c) najväčší
- 13) **Dopravu** vo **Vysokých Tatrách** zabezpečuje
a) železnica b) zubačka c) hryzka
- 14) **Kamzíky** **vrchovský tatranský** je:
a) symbol Tatier b) divá koza c) chránený živočích
- 15) Medzi **typické tatranské rastliny** patria (môže byť viacerých správnych odpovedí):
a) plesnivec alpínsky, horec bodkovaný c) breza previsnutá, vrba biela
b) ruža šíповá, ľubovník bodkovaný d) poniklec biely, zvonček alpínsky
- 16) **Symbolom hôr** a **najstaršou chránenou rastlinou** u nás je:
a) repík lekársky b) plesnivec alpínsky c) fialka trojfarebná
- 17) **Observatórium** je (môže byť viacerých správnych odpovedí):
a) stanica, ktorá slúži na lepší výhľad c) stanica, kde robia meteorologické merania
b) stanica, kde robia astronomické merania d) stanica na uschovávanie vzoriek trusu kamzíkov
- 18) **Visutá lanovka** zo **Skalnatého plesa** ide na:
a) Lomnický štít b) Kriváň c) Gerlachovský štít
- 19) **Observatórium** sa v **Tatrách** nachádza na:
a) Lomnickom štíte b) Kriváni c) Gerlachovskom štíte
- 20) Kde pramení **Biely Váh**?

- 21) Za **najkrajší slovenský štít a symbol Slovenska** je považovaný:
- 22) Mesto **Poprad** leží v :
- a) Turčianskej kotline b) Podtatranskej kotline c) Košickej kotline
- 23) Okrem **Popradu** sa tu nachádzajú aj mestá:
- a) Kežmarok b) Spišská Belá c) Liptovský Mikuláš
- 24) **Podtatranská kotlina** sa rozdeľuje na Liptovskú a Popradskú kotlinu. **Popradská** je ohraničená pohoriami:
- a) Spišská Magura, Nízke Tatry, Tatry a Levočské vrchy
b) Spišská Magura, Nízke Tatry, Veľká Fatra a Malá Fatra
c) Spišská Magura, Nízke Tatry a Západné Tatry
- 25) Jedna z **mestských častí Popradu**, ktorá je vyhlásená za **mestskú pamiatkovú rezerváciu** (v *Kostole sv. Juraja sú tu napríklad ukážky rezbárskeho umenia Majstra Pavla z Levoče*) je:
- a) Spišský Štvrtok b) Spišská Belá c) Spišská Sobota
- 26) Ako sa volá **obec** pri **Poprade**, v ktorej sa nachádza **známe archeologické nálezisko**? Najznámejším nálezom je travertínový **odliatok výplne mozgu neandrtáľca**, čo znamená, že sa tu našiel „*prvý Slováč*“ alebo „*Slovenka*“). Bol objavený pri ťažbe **travertínu**. V oblasti bol vybudovaný **geopark**, ktorý je možné navštíviť. Ide o jedno z najvýznamnejších paleontologických nálezísk na svete. Neďaleko sa nachádza i **gejzír**, ktorý vystrekuje termálnu vodu. Ide o obec:
- a) Gánovce c) Kežmarok
b) Strážky d) Lučivná
- 27) V **Kežmarku** sa nachádza (*môže byť viacero správnych odpovedí*):
- a) zrúcanina Kežmarského hradu c) drevený kostol zapísaný v UNESCO
b) úplne zachovaný Kežmarský hrad d) rezervácia ľudovej architektúry
- 28) Neďaleko **Popradu** sa nachádza aj ďalšie **významné nálezisko**, ktorému sa hovorí **slovenské Mykény**. Už v **dobe bronzovej** (cca 1500 rokov pred Kristom) tu existovala **pevnosť**. Nález je považovaný za **európsky objav**, ktorý dokazuje, že medzi *gréckymi Mykénami* a sídliskom na našom území museli byť kontakty, ktoré sa prejavili napodobňovaním gréckej kultúry. Mestečko malo okrem iného *dokonalé vojenské opevnenie*, múry boli postavené rovnako ako mykénske hradby, čiže nasucho poukladanými, precízne opracovanými kameňmi. Jedným z najzaujímavejších objavov tu je *obetisko*, kde sa našli pozostatky ľudských obetí. Prečo pravdepodobne dochádzalo k *rituálnemu ľudozrúťstvu* je však zatiaľ záhadou. Zdroj: [prislúšná obec](#) (*môže byť viacero správnych odpovedí*):
- a) nachádza sa na Myšej hôrke c) je blízko obce Spišská Belá
b) je blízko obce Spišský Štvrtok d) nie je to pravda, Mykény sú len v Grécku
- 29) **Najvyšší vrch Nízkych Tatier** sa volá:
- a) Chopok b) Ďumbier c) Kráľova hoľa
- 30) **Čierny Váh** premení na svahoch :
- a) Chopku b) Ďumbiera c) Kráľovej hole
- 31) **Národný park Nízke Tatry (NAPANT)** je na Slovensku:
- a) najmladší b) najstarší c) najväčší
- 32) V **Nízkych Tatrách** sa nachádza viacero **jaskýň**. Uved' aspoň 3 z nich:
.....
- 33) **Kráľova hoľa** (*môže byť viacero správnych odpovedí*):
- a) je symbol Nízkych Tatier c) pramení tu Biely Váh
b) je TV a rozhlasový vysielateľ d) pramenia tu viaceré rieky (Hron, Hornád, Hnilec...)

34) **Ľupčiansky hrad** je národnou kultúrnou pamiatkou a bol založený v 13. storočí uhorským *kráľom Belom IV.*, po vpáde Mongolov (*t.j. Tatárov – toto označenie je však nesprávne*). Dnes je v majetku *Železiarní Podbrezová*. Zaujímavosťou je, že na hornom hrade sa v skalnom brale nachádza až 62 metrov *hlboká studňa*, z ktorej vedie *úniková chodba*. Je tu aj jedna z *najstarších líp v strednej Európe* tzv. Korvínova lipa, ktorá má viac ako 700 rokov (*môže byť viaceró správnych odpovedí*):

- a) bol kedysi strážnym hradom
- b) nachádza sa nad obcou Slovenská Ľupča
- c) sú z neho len ruiny
- d) nachádza sa vo Vysokých Tatrách

35) **Demänovská ľadová jaskyňa** je:

.....

36) Medzi **živočích** v Národnom parku nízkych Tatier (**NAPANT**) môžeme zaradiť:

- a) vlk, medveď, rys, mačka divá
- b) kamzík, svišť, vydra
- c) žirafa, slon, hyena a gorila
- d) los mokradňový

37) Región **Liptov** je súčasťou **Podtatranskej kotliny**, ktorá sa rozdeľuje na Liptovskú a Popradskú kotlinu. **Liptovská** je ohraničená pohoriami:

- a) Spišská Magura, Nízke Tatry, Tatry a Levočské vrchy
- b) Tatry, Nízke Tatry, Malá Fatra, Chočské vrchy
- c) Tatry, Nízke Tatry, Veľká Fatra, Chočské vrchy

38) Rieka **Váh** vzniká sútokom:

.....

39) Pramene rieky **Váh** sa **zlievajú** do jednej rieky pri:

- a) Kráľovej Lehote
- b) Malej Lehote
- c) Kráľovej holi

40) Na toku rieky **Váh** je vybudovaná vodná nádrž:

- a) Oravská priehrada
- b) Liptovská Mara
- c) Liptovský Mikuláš

41) Uveď najvýznamnejšie **mestá Liptovskej kotliny** (Podtatranská kotlina – región Liptov):

.....

42) Ako sa volá **pamiatková rezervácia ľudovej architektúry** v mestskej časti Ružomberka zapísaná v **UNESCO**?

.....

43) **Najväčší drevený kostol** na Slovensku sa nachádza v obci:

- a) Lúčky
- b) Bešeňová
- c) Svätý Kríž

44) Na čo v minulosti slúžil **tzv. strážny hrad**:

- a) na šľachtenie strážnych psov
- b) chránil obchodné cesty
- c) strážil hranice/priesmyky

45) Na čo v minulosti slúžil **tzv. župný hrad**:

- a) sídlil tu župan, ktorý spravoval panovníkom pridelené územia
- b) sídlil tu panovník, ktorý rád nosil župan
- c) často išlo o strážny hrad, ktorý získal funkciu župného hradu

46) **Liptovský hrad** v minulosti slúžil na stráženie priechodu medzi Oravou a Liptovom:

- a) je najnižšie položeným hradom v SR
- b) sú z neho len ruiny
- c) je najvyššie položeným hradom v SR
- d) je takmer dokonale zachovaný

47) **Hrad Likava**, bol kedysi strážnym hradom. Výstup naň je mierne náročný. Vieme o ňom, že:

- a) je najväčším hradom Liptova
- b) je to zrúcanina
- c) je najmenším hradom Liptova
- d) bol kompletne zrekonštruovaný

- 48) **Turčianska kotlina** je obklopená pohoriami:
- Malá Fatra, Veľká Fatra, Oravská Magura, Kremnické vrchy
 - Malá Fatra, Veľká Fatra, Žiar, Kremnické vrchy
 - Malá Fatra, Veľká Fatra, Chočské vrchy, Kremnické vrchy
- 49) Podľa čoho dostala meno **Turčianska kotlina**?:
- podľa rieky
 - podľa pohoria
 - podľa mesta Turčiansky svätý Martin
 - podľa priehrady Turček
- 50) **Turčianska kotlina**, ktorá sa inak nazýva aj „Turčianska záhradka“ patrí medzi:
- najuzavretejšie kotliny Slovenska
 - najotvorenejšie kotliny Slovenska
- 51) Bývalým významným **centrom slovenskej kultúry a dnes historickým centrom Turca** je:
- Vrútky
 - Martin
 - Turčianske Teplice
 - Turčianska Štiavnička
- 52) **Matica slovenská** bola založená v roku 1863:
- nachádza sa v Martine
 - nachádza sa vo Vrútkach
 - bola symbolom nezávislosti a národného povedomia
 - má 3 budovy
- 53) Pri **Martine** sa nachádza **najväčšie prírodné múzeum** (*inak povedané, aj najväčšia národopisná expozícia v prírode, čo však znie o dosť horšie:*) na Slovensku, tzv. skanzen s exponátmi **ľudovej architektúry** a volá sa:
- Múzeum oravskej dediny
 - Múzeum liptovskej dediny
 - Múzeum slovenskej dediny
 - Múzeum turčianskej dediny
- 54) **Arborétum** je:
- špeciálna botanická záhrada alebo park s rôznymi drevinami (stromy a kríky)
 - slúži na štúdium, výskum, ale aj pre turistov
 - je to tajné zariadenie pre vedu a výskum
- 55) Kúsok od Martina **pri obci Blatnica** sa nachádza jedna z **najznámejších slovenských dolín**. Je dlhá 8 kilometrov, celá sa dá prejsť aj na bicykli alebo kolobežke. Dokonca tu natočili niekoľko filmov. Volá sa:
- Necpalská dolina
 - Gaderská dolina
 - Demänovská dolina
- 56) **Kúpeľným mestom** Turčianskej kotliny sú... A nachádza sa tu aj termálne kúpalisko:):
- Turčianske Teplice
 - Sklené Teplice
 - Vrútky
- 57) **Národopisná expozícia** je:
- je úplne hrozné slovné spojenie, ktoré sa nedá zapamätať
 - múzeum ľudového umenia, spôsobu života a bývania
 - ak je v prírode, volá sa skanzen
- 58) **Gaderská dolina** je:
- prístupovou cestou na Ostredok
 - prístupovou cestou na Blatnický hrad
 - prístupovou cestou na Kriváň
 - má veľa prírodných krás a zaujímavostí
- 59) **Najvyšší vrch Veľkej Fatry** sa volá:
- Ostredok
 - Prostriedok
 - Borišov
- 60) **Najvyšší vrch Malej Fatry** sa volá:
- Chleb
 - Veľký Kriváň
 - Tlstá
- 61) Obec **Sklabiňa** sa počas II. svetovej vojny stala strediskom partizánskeho hnutia. Dokonca aj jej obyvatelia podporovali partizánskej skupiny v Kantorskej doline. V auguste 1944 ju vyhlásili ako *prvú obec na Slovensku za slobodné územie* Československej republiky. Označ, čo je správne:
- nachádza sa tu aj hrad Sklabiňa
 - nie, hrad Sklabiňa je nad Sklabinským Podzámkom